

وكالة الأنباء الإرتيرية

ማዕከን ዜና ኤርትራ

ERITREAN NEWS AGENCY

ብቤት ጽሕፈት ባህልን ዜናን ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ እትዳሎ መጽሔት - ቁ.13/ መጋቢት 15- 2020

አባ መንበር ፈጻሚት ቤት ጽሕፈት አብ ከባቢ አማል ምስ መንእሰያት ርክብ አካዪዱ።

ብዕለት 13 መጋቢት 2020 ተጋደላይ መሐመድ እስማዒል ሁመድ አባ መንበር ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ አብ ከባቢ አማል ምስ መንእሰያት ርክብ አካዪዱ።

እቲ ርክብ ጎረቤታዊ ርክብ ከምዘነበረ፡ አብኡ ከአ ተጋደላይ መሐመድ እስማዒል ንውሽጣዊ ኩነታት ኤርትራ፡ ከምኡ ውን ጎራባብቲ ሃገራትን ዞባዊን ዓለማዊን ዝምልከት ሰፍሕ መብርሂ ሂቡ።

ከምኡ ውን አብ ዓሰራይ ሃገራዊ ጉባኤ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራን ዝተበጸሐ ስምምዓትን ተረ መንእሰያትን አብ ዝድለ ዘሎ ለውጢ፡ ቃጻልነት ተሓኔ ታእሪኻን፡ ምዕዋት ሃገራዊ ፕሮግራማትን ከምኡ ውን ቃልሲ አብ ጎኒ ካልሓት

ሃገራዊያን ውድባትን ሃገራዊ ባይቶን ከሳብ ውድቀት ናይቲ ዲክታቶራዊ ስርዓትን ናጽነትን፡ ዲሞክራሲን ፍትሕን ዘለዎ ሃገር ንክትህሉ።

መርበብ ዓረብ 21 ጸውዒት ዴሰኪ ዝምድናታት ወጻኢ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ዘርጊሑ።

መርበብ ዓረብ 21 ጸውዒት ዴሰኪ ዝምድናታት ወጻኢ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ብምዝርገሕ፡ ተሓኔ ንኩላን አህጉራዊያን ዞባዊያን ውድባትን አብ ሰብአዊ መሰላት ዝሰርሓ ብኩነታት አብ መዓሰከራት ኤርትራዊያን ስደተኛታት አብ ሱዳን፡ የመንን ኢትዮጵያን ከግደሳ ጸውዒት አቅሪባ።

መግለጺ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ፡ መርበብ ዓረብ 21 ዝዘርገሑቶ፡ ኤርትራዊያን ስደተኛታት አብ ሕማቕ ኩነታት ከምዘለዉ፡ ብፍላይ አብ ጥዕና አብዚ ሐደገኛ ቀታሊ ዝኮነ ቫይሮስ ኮርና ሕማቕ ኩነታት አንጻላልዮም ከምዘሎ፡ አብዚ መዓሰከራት ስደተኛታት ማለት ሱዳን፡ የመንን ኢትዮጵያ ብዝሓት ኤርትራዊያን ቐልዑት፡ ኣዴታትን ዓባይቲን ከምዝቅመጡ፡ ካብ ሕማማት ምኽልኻልን ጥዕናዊ ሓገዛትን ከምዘድልዮም ድሕሪ ምሕባር፡ እዚ ጸውዒት እዚ ናብ ኩሉ ክበጽሕ፡ ብፍላይ ከአ ዓለማዊ ውድብ ጥዕና፡ ዞባዊያን ውድባትን ማሕበራትን አብ ጥዕናዊ መዳይ ዝሰርሓ ዘተኮረ ኔ።

ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ነቶም አብ መዓሰከራት ስደተኛታት ዝቐመጡ ዜጋታት ንጥዕናዊ መዳይ ዝምልከት ዝወሃቦም ሓበሬታታ ብግቡእ ከማልኡ አብ ጽሬት ከባቢኦም ከግደሱ ከምዝግበእ አሰሚራትሉ።

جبهة التحرير الإرتيرية
Dar el Ahrar al Eritreya

Eritrean Liberation Front
Foreign Relation Bureau

رقم / No : Bay 62000
Ahhl Dera 0102000

التاريخ / تاريخ

تداء التسلي

توبيج جبهة التحرير الإرتيرية بل المنظمات الدولية والأقليمية العاملة في المجال الإنساني للتغلب على أوضاع صحية وإجتماعية قاسية بمد يد العون والمساعدة خاصة الصحة الوقائية في ظل ظروف انتشار الأوبئة الفتكّة وظن راسها وباء فيروس كورونا الذي أصبح مهددا خطيرا في كل أرجاء المعمورة ، تعول في هذه المخطبات اعداد كبيرة من الإرتيرين من الأطفال والنساء وكبار السن يتعاونون على الرعاية الصحية الإرتيرية والوقائية راجين ان يجدوا لنا الإهتمام والتفكير بذلك معقلنة الصحة العالمية والمنظمات الإقليمية والدولية الأخرى والمنظمة العاملة في المجال الصحي

كما نشكركم الأخوة المواطنين في هذه المصنوعات بالانضمام بالارتدادات الطبية وصحة البيئة في مخطباتهم سائلين الله ان يحفظ الجميع من كل سوء.

بureau des relations étrangères
مكتب المنظمات الإقليمية والدولية

Eritforelation2019@gmail.com

ካብ ሰዑድያ ናብ ኤርትራ ስተመልሱ ዜጋታት ካልኣይ ግዜ ይሰደዱ ኣለዉ።

ምንጭታት መርብብ ኣዳል ካብ ኤርትራ ከምዝሓበሮ እቶም ንግስነት ሰዑድያ ካብ ግብሪ ይኹን ካልእ ኣታዊታት ነጻ ዝበለቶምን ናብ ሃገሮም ዝተመልሱ ኤርትራዊያን ናብ ዓዶም ምስ ተመልሱ ህግደፍ ተኣልመሎም ዘሎ ውዲታት ስለተረደእም ብብዝሒ ካልኣይ ግዜ ይሰደዱ ከምዘለዉ ይግለጽ ኣሎ።

ከምዝፍለጥ እቲ ስርዓት ካብ ወጻኢ ሃገር ንዝመጽኡ ክልተ ካብ ምእቲ (2%) ዝከፈሉ ካብ ዝኮነ ወተሃደራዊ ተዕሊም ነጻ ኢዩ ዝብል ፕሮባጋንዳ ተታሊሎም ዝመጽኡ ምኻናም፡ እቲ ኣብ ኤርትራ ዝግበር ዘሎ ግዳድ ዕስክርናን ግፋን ከምዘይመሓርም፡ ስለዚ ካልኣይ ግዜ ናብ ስደት ከምርሑ ኢዮም ዝግደዱ ዘለዉ።

ትኬት ነፋሪት ካብ ኤርትራ ናብ ሰዑድያ ክሳብ ሰለስተ ሸሕ ዶላር በጺሓ።

ምንጭታት መርብብ ኣዳል ካብ ኣሰመራ ከምዝሓበሮም፡ ዋጋ ትኬት ነፋሪት ካብ ኤርትራ ክሳብ ንግስነት ሰዑድያ ካብቲ ዝነበረቶ 150 ዶላር ናብ 3000 ዶላር ከምዘደየበት እዚ ከኣ ኤርትራዊያን ተቐመጦ ሰዑድያ ናብ ኤርትራ ብዕርፍቲን ካልእ ጉዳያዮም መጻእም ዝነበሩ ሰዑድያ ምስቲ ዘሎ ኩነታት ናብ ቦታኣም ከምለሱ ስለ ተሓበሩ ፡ መንግሥታት ኤየር ኤርትራን ኢትዮጵያን ከኣ ነዚ ዘሉ ኩነታት ብምጥቃም ነዚ ዋጋ ናብ ሰለስተ ሸሕ ዶላር ከምዝብጸሑ፡ እቶም ኣቀዲሞም ትኬት ሓዞም ዝነበሩ ከኣ በዚ ሓዲሽ ዋጋ ክከፍሉ ይግደዱ ከምዘለዉ ይግለጽ ኣሎ።

ከምዝፍለጥ ሰዑድያ ነቶም ብዝተፈላለዩ ምኽንያት ወጻኢም ዝነበሩ ኣብ ሰዑድያ መንበሪ ፍቓድ ዘለዎም ንክምለሱ 72 ሳዓታት ናይ ግዜ ገደብ ከምዝሃበቶም እዚ ከኣ ክሳብቲ ወጻኡ ዘሎ ሕገ ዝምልከት ኢዩ።

ስርዓት ህግደፍ ንብዝሓት ከተማታት ዘጠቓለለ ጽዑቕ ግፋ ኣካዩዱ።

ኣብዚ ሓለፈ ሰሙን ኣባላት ጸጥታ ህግደፍ ኣብ ከተማታት ደቅምሓረ፡ ዓዲ-ቀይሕ፡ መንደፈራ፡ ዓዲ-ኻላ፡ ከረንን ባጽዕን ዝጠቓለለ ግፋ ከምዝካየዱ ምንጭታት መርብብ ኣዳል ሓቢሮም።

እቶም ምንጭታት ከምዝሓበሮም ብፍላይ ኣብ ባጽዕ ዝነበረ ጽዑቕ ግፋ እቲ ዝበርተዐ ከምዝነበረ፡ ኣብ ዝወተኑ ከይተረፈ ዘሊሎም ይፍትሹን ሓይሊ ይጥቀሙ ከምዝነበሩ ክፍለጥ ተኸእሉ። ብዚ ግፋ እዚ ብዝሓት ስድራ ቤታት ከምዝተመዘበላ፡ መንእሰያት ከኣ ስርሖም ገዲሮም ይሃድሙ ከምዘለዉ ተፈሊጡ።

እዚ ሕጂ ዝግበር ዘሎ ግፋ መንእሰያት ንምንታይ ኣድለዩ ክፍለጥ እንተ ዘይተኸለለ፡ ብ ባይ ሰለስተ (03) ከምዝበሃል ግን፡ መዕከን ዜና ስርዓት ህግደፍ ዝዘርገሑ፡ ቱርኪያ ንምንግስት ኣልሰራጅ ትድግፍ ኣላ ብዝብል ምስምስ እቲ ስርዓት ኣብ ሊብያ ዝሰደዶም ሰራዊት ቦተኣም ንምትከእ እዩ ዝብል ፡ ካልእ ውን ኣመንጎ ኢሰያስን፡ ቀዳማይ ሚኒስተር ኢትዮጵያ ኣቢ ኣሕመድን ፕረዝደንት ሶማሊ ዓብዱላሂ ፈርማጅ ዝተበጸሐ ስቱር ስምምዕ ኢሰያስ ናብ ሶማሊ ሰራዊት ክሰድድ ኢዩ

ምልካዊ ስርዓት ሃንደበት ካብ ኣስመራ ናብ ባጽዕ ይግዕዝ ኣሎ

ምንጭታት መርበብ ኣዳል ካብ ኣስመራ ከምዝሓበሮ፡ ዲክታቶር ኢሲያሲ አፍወርቂ ቦታ ስርሑ ናብ ባጽዕ ቐዪሩ ከምዘሎ፡ ከምኡ ውን ሓለፍቲ ሓይሊ ኤየር ኤርትራ ናብ ባጽዕ ከምዝገዳዙ ሚኒስትሪ ምኽልኻል ግን ናብ ደንጎሎ ወሪዶም ከምዘለዉ፡ እቲ ናብ ባጽዕ ዝግበር ዘሎ ምቕያር ተኣፋፊ ዝኮነ ትካላት ናይቲ ስርዓት ብዘይተፈልጠ ምኽንያትን ብምስጢርን ይግዕዝ ከምዘሎ ይግለጽ ኣሎ።

ምንጭታት ከምዝሓበሮዎ፡ እቲ ምልካዊ ስርዓት ኣብ ወተሃደራዊ እዝታት ብዙሕ ምቕያራት ጌሩ ከምዘሎ፡ ኣብ ዞባታት ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕርን፡ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕርን ኣማሕደርቲ ከምዝቀየረ፡ ኣብ ጎደና ዝበሃል ዘረባ ግን ኣስማተን ዘይተፈልጠ ክልተ ደቂ-ኣንስትዮ ይውረዶ ከምዘለዎ ይገነገር ኣሎ።

እቲ ምልካዊ ስርዓት ኣብ ኤርትራ ሰልጣን ድሕሪ ምሓዙ፡ ዝኮነ ምቕያራት ናይ ሚኒስትራታት፡ ኣማሕደርቲ ዞባን ኣማሕደርት ጉሉሳን ዞባታትን ካልኦትን ይምዝዝ ከሎ ብወግዲ ከምዘይነግር፡ እቲ ሓበሬታ ብባዶ ሰለስተ ዝበሃል ኣብ ጎደና ዝዝረብ ዜናታት ብምዝርጋሕ ደሓር ግን ግብራዊ ይገብሮ ከምዘጸነሐ ይፍለጥ።

እቲ እንኮ ኣብ ኤርትራ ሰልጣን ሒዙ ዘሎ ምልካዊ ሰልፊ ህግደፍ ህዝባዊ ሰሚናራት የካይድ።

ምንጭታት መርበብ ኣዳል ከምዝሓበሮ፡ እቲ ኣብ ኤርትራ ኣብ ሰልጣን ተወጢሑ ዘሎ ምልካዊ ስርዓት ህግደፍ ብለዓለዎት ሓለፍቲ ናይቲ ግንባር ኣብ ኩላ ኤርትራ ቅድሚ ሰለስተ ወርሒ ዝጀመረ ሰሚናራት ይቅጽል ከምዘሎ፡ እዚ ከኣ ክብርታት ናይቲ ግንባር ከምብሓዲሽ ንምብርባር ምኽኑ ይግለጽ ኣሎ።

እዚ ሰሚናራት እዚ ብሰለስተ ለዓለዎት ሓልፊቲ ናይቲ ግንባር፡ ዑስማን ሳልሕ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ፡ ሓጎስ ገብረሂወት (ሓጎስ ኩሻ) ሓላፊ ቕጠባ ህግደፍ፡ የማኔ ገብረኣብ ማከኒ ሓላፊ ፕሎቲካዊ ጉዳያት ህግደፍ የካይድዎ ኣለዉ።

እቲ ሰሚናራት ኣብ ሰላምን ራህዋን፡ ውሽጣዊ ጸጥታ ሃገር፡ ክብራታት ህዝቢ ኤርትራ ንምዕቃብ ናይ ሓባር ቃልሲ ከምዘደሊ፡ ዓንጻር ሕማቕ ልምድታት ብምሰላፍ ከኣ ካብ ውሽጢ ሕብረተሰብ ኤርትራ ክእለ፡ ዜጋታት ኣብቲ ዝግበር ዘሎ ንጥፊታት እጃቶም ከበርክቱ፡ ከምኡ ውን እቲ ሰሚናራት ኣብ ውሽጣዊ ኩነታት ኣተኪሩ፡ ሰላም መሰረት ኩሉ ምዕባሌታት ምኽና ድሕሪ ምግለጽ፡ ካብ ውሽጥን ወጻኢን ዝመጽእ ተጸብኣታት፡ ኣብ ኤርትራዊያን ዝረኤ ጽልእን፡ ቂምታን ፍልልያትን ትሕተ ሃገራዊነትን ንምዕጋት ዝብል ዝርዝራዊ ዝኮነ ሓበሬታታት ኣመሓላሊፎም።

እቲ ምንጭ ከምዝሓበሮ፡ ኣብ ኩሉ እቲ ዝተገበረ ሰሚናራት ምትእትታው ወጻኢን ውሽጥን ከይህሉ እቲ ስርዓት ይፈርሕ ከምዝነበረ፡ ፍጻሜታት መጋርሕ ከኣ ይቕጽል ከምዘሎ ይገነገር ኣሎ።

ከምዝፍለጥ ዝበዝሑ ኣባላት ናይቲ ግንባር ገሌኦም ተአሲሮም ገሌኦም ከኣ ካብታ ሃገር ሃዲሞም ኣብ ወጻኢ ይቕመጡ ከምዘለዉ፡ እቶም ተሪፎም ዘለዉ ባጽብዕቲ ከምዝቅጽሩ እቲ ህግደፍ ዝበሃል ከኣ ንልዕሊ 25 ዓመታት ጉባኤ ሰለዘይገበረ ሕጋውነት ሓለፍትን ምምሕዳርን ስኢኑ ከምዘሎ ይፍለጥ።

ራዲዮ ድምጹ ኤርትራ አብ መልቦርን ቀዳማይ መጽሓፍ አማሪቕ፡ ጨንፈር ተሓኔ አብቲ ኢጋጣሚ ተሳቲፍ።

ሰንበት ዕለት 8 መጋቢት 2020 ራዲዮ ድምጹ ኤርትራ አብ ከተማ መልቦርን አስትራልያ ቀዳማይ መጽሓፍ ናይቲ ዝኸይዞ ዓመታት ዝሰነደ መጽሓፍ አማሪቕ፡ እዚ ከኣ ራዲዮ ድምጹ ኤርትራ አብ 2001 ካብ ትጅምር አብዘን 19 ዓመታት ዝኸይዞ ዝሰነደ ኢዩ ኔሩ።

አብ መልቦርን ዝቐመጡ ኤርትራዊያን አብ ኢጋጣሚ ናይቲ ምርቓ ከምዝተሳተፉ ከምኡ ውን ጨንፈር ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ከምዝተሳተፈ፡ ምስታፍ ናይቲ ጨንፈር ከኣ ፍሉይ ምንባሩ፡ ነቶም ንብዙሕ ዓመታት አብ ድምጹ ኤርትራ ዝሰርሑ ወረቀት ምስከ ከምዝተውሃቡ ከምኡ ውን ሓላፊ ቤት ጽሕፈት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ አብ አስትራልያ ንድምጹ ኤርትራ መዘከርታ ዝከውን ህያብ ካርታ ኤርትራ ከምዝሃበ እቲ ህያብ ከኣ ብኩሉ ተሳተፊይ ተቀባልነት ከምዝነበር ተፈሊጡ።

አባል ፈጻሚ ቤት ጽሕፈትን ሓላፊ ምምሕዳርን አብ ከባቢ ባርንቶ ንአባላት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ አኬባ አካዪዱ።

አባል ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ሓላፊ ጉዳይ ምምሕዳር ንአባላት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ አብ ከባቢ ባርንቶ ሓፈሻዊ አኬባ ብምክያድ፡ አብ ዓሰራይ ሃገራዊ ጉባኤ ዝተበጸሐ ውሳኔታትን ለበዋታትን ዝምልከት ድሕሪ ምዝርዛር፡ አብ ባይታ ከመይ ጌርካ ትሰርሓሉን ትጥቃመሉን አብ ዝብል ሰፊሕ መብርሂ ሂቡ። ከምኡ ውን ህሉው ኩነታት ዞባና፡ ተራ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ፡ አብዚ መዳይ ሃገራዊ መደባት ንምዕዋት ናይ ሓባር ቃልሲ ከምዝጥለብ አብሪሁ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም ምስ ውድባምን መርሓተን ደው ኢሎም ከምዘለዉ ብምርግጋጽ፡ አብ ዓሰራይ ሃገራዊ ጉባኤ ዝወጽኤ ውሳኔታትን ለበዋታትን ብምድጋፍ፡ ከሳብ ዓወት ምስ አደ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ዝኮነት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ቃልሶም ከምዝቅጽሉ ምኻኖም ብምርግጋጽ፡ አብ ኩሉ መዳያት ብደቂ ጅብሃ ዝዕማም ዘሎ ሃገራዊ ንጥፊታት ቀሊል ከዘኮነ ብምሕባር፡ ንብጽቱ አባላት ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ናይ ምስጋና መልአኸቲ ከብጸሓሎም ተላብዮም።

ተጋደላይ ኢድም አልጁንዲ ወኪል ተሓኔ ምዕራብ አወስትራልያ ናይ ጨንፈር ፐርሰን ዓመታዊ አኬባ አካዪዱ።

1መጋቢት 2020 ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ጨንፈር ቤርሰ አኬባ አካዪዱ። አብ መኻፊቲ ናይቲ አኬባ መጀምርያ ቃል ዘስመዐ ተጋደላይ ኢድም አልጁንዲ ወኪል ተሓኔ ፡ አብ ዓሰራይ ሃገራዊ ጉባኤ ዝተበጸሐ ውሳኔታትን ለበዋታትን ዝምልከት ድሕሪ ምዝርዛር፡ አብ ባይታ ከመይ ጌርካ ትሰርሓሉን ትጥቃመሉን አብ ዝብል ሰፊሕ መብርሂ ሂቡ። ከምኡ ውን ህሉው ኩነታት ዞባና፡ ተራ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ፡ አብዚ መዳይ ሃገራዊ መደባት ንምዕዋት ውድቀት ምልካዊ ስርዓት ንምቕልጣፍ አብ ዝብል ሰፊሕ መብርሂ ሂቡ።

አባላት እቲ ጨንፈር ምስ ውድባምን ሓለፍታን ኮይኖም ህዝቢ ኤርትራ ዓወት ከሳብ ዝገናጸፍ ምስ አደ ሃገራዊ ቃልሲ ዝኮነት ጅብሃ ከምዝቃለሉ፡ ከምኡ ውን እቲ ጨንፈር ደቂ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ አብ ኩሉ ሃገራዊ መዳያት ዝገብርዎ ዘለዉ ዘይሕለል ጸዕሪ ብቀሊል ከምዝግመት ሓቢርዎም።

ተሳተፍቲ እቲ ተሪፉ ዝነበረ ኢጅንዳት ዓመታዊ አኬባኡም ቀጸሎም።

ተጋደላይ ሐሰን ኢድም ሐሰን ኣባል ሓጋጊ ባይቶ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ፡ ወና ጸሓፊ ዝምደናታት ወጻኢ ኣብ ማሕበር ሰራሕተኛታት፡ ምስ ኣባላት ምሁራት መድረኽ ኤርትራ ኣብ ማሊዝያ ርክብ ኣካዱዱ።

ብዕለት 1 መጋቢት 2020 ተጋደላይ ሐሰን ኢድም ሐሰን ኣባል ሓጋጊ ባይቶ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ወና ጸሓፊ ዝምደናታት ወጻኢ ኣብ ማሕበር ሰራሕተኛታት ኤርትራ ምስ ሐልፍትን ኣባላት መድረኽ ኤርትራዊያን ምሁራት ኣብ ማሕበር ኮም ኤርትራዊያን ኣብ ርእሲ ከተማ ማሊዝያ ኮላልምብር ርክብ ኣካዱዱ።

ኣብ መኸፊቲ ናይቲ ኣኬባ፡ ዶክተር ያሲን መደኒ ኣባል ሓጋጊ ባይቶ ኣብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ፡ ሓላፊ ዜናን ኣህገራዊ ዝምደናታትን ኣብ መድረኽ ምሁራት ኤርትራዊያን ኣብ ማሊዝያ ናይ እንቅፅ ብደሓን መጽሓክም ቃል ብምስማዕ፡ ተጋላዳይ ኣቡ ማሃኒድ ከኣ ንሓጻር ግዜ መጻኡ እንተ ኣሎ ምስ ኣባላት መድረኽ ምሁራት ኤርትራዊያን ኣብ ማሊዝያ ከራከብ ወሲኑ ድሕሪ ምባል፡ ድሕሪ ባይታ መድረኽ ምሁራት ኤርትራዊያን ዝመልከት ሓጻር መብርሂ ሂቡ። መድረኽ ምሁራት ኤርትራዊያን ኣብ ዩኒቨርሲታት ማሊዝያ ዘለዉ ኤርትራዊያን ደክቶራት፡ ጸሓፍትን ካልኣት ምሁራትን ከምዝጠቃልል፡ ኣብ 2011 ከምዝተመሰረተ፡ ኣብ ወፅላ ኣዋሳ ተሳቲፉ ከምዝነበረ፡ መድረኽ ምሁራት ኤርትራዊያን ከኣ ነጻ ዝኮነ ማሕበር ምኻኑ፡ ንክሎም ፍሉጣት ኤርትራዊያን ኣብ ማሊዝያ ዑደት ዝገቡሩ ምስኦም ንክራከብ ቅሩብ ምኻኑ ገሊጹ።

ድሕሪ እዚ ዕድል ንተጋደላይ ኣቡ ማሃኒድ ተዋሂቡ፡ ተጋደላይ ኣቡ ማሃኒድ ንኣባላት መድረኽ ኤርትራዊያን ምሁራት ድሕሪ ምምስጋን፡ ኣባላት ናይቲ መድረኽ ኣብ ምርምርን ስነ-ምግባርን ዝገብርዉ ዘለዉ ብምጽጋድ፡ ሓፊሻዊ ንህዝቢ ኤርትራ ብፍላይ ከኣ ንሃገራዊ ባይቶ ኤርትራ ንለውጥን ዲሞክራሲን ብምርምርን፡ ርእሶታትን ሓሳባትን ብምሕጋዙ ዓቢ ሓገዝ ምኻኑ፡ ምኽንያቱ ሃገራዊ ባይቶ ኤርትራ ንለውጥን ዲሞክራሲን ንክሉ ኤርትራዊ ዝሓቅፍ ብምኻኑ፡ ነዚ ባይቶ ምሕጋዝ ከኣ ንክሎም ኣንጻር እቲ ዲኪታቶራዊ ስርዓት ተግባራዊ ዘለዉ ተቃዋሚት ምሕጋዝ ኢዩ ከብል ኣሰማሩሉ።

እቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ምልካዊ ስርዓት ብኩሉ ዝከኣለና ብሰላም ይኩን ወተሃደራዊ ሓይሊን ከንምክቶ ይግበእ፡ ምኽንያቱ እዚ ስርዓት እዚ እታ ትርጉላ ቆንቆ ንሳ ጥራይ ኢያ ድማ ኢሉ።

ተጋደላይ ኣቡ ማሃኒድ ኣብቲ ካልኣይ ኣጀንዳ ናይቲ ኣኬባ፡ ኣብ ዓሰራይ ሃገራዊ ጉባኤ፡ ተጋድሎ ሓርነት እቲ ኣውጻኢቶ ዘለ መደባት ንክሉም ኤርትራዊያን ከምዝጠቅም ኣሰማሩሉ።

ሃገራዊ መደባት ናይ ህዝቢ እዩ፡ እሂን ምሂን ምባል ድማ ኣገዳሲ ኢዩ፡ ኣብ መርሕነት ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ከኣ መንእሰያት ይሳተፉ ከምዘለዉ ብምሕባር ኣብ ሓጋጊ ባይቶ ብዝሓት መንእሰያትን ከምኡ ውን ደቂ ኣንሰትዮ ከምዘለዎ፡ ኩሎም ከኣ ምሁራት ምኻናም፡ ንመጀመርተ ግዜ ብዘዓበ ስርዓተ ማእከላይ ምንግስቲ ኣብ ኤርትራ ብተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ወረቀት ቀሪባ ከምዘላ፡ እዚ ሓሳብ እዚ ከኣ ኣብ ጉባኤ ዝቀረበ ምኻኑ ንዘተ ዝያዳ ሓሳባት ከወሰከላ ይግባእ ከብል ኣነጹሩ።

ድሕሪ እዚ ካብ ተሳተፍተ ሕቶን ርእሶታትን ቀሪቡ፡ ካብ ኣባላት መድረኽ ምሁራት ዝመጽኡ ርእሶታት፡ ኣብ ደምብ ተቃዋሚት ዘለዉ ንንሕዶም ምትእምማን ስኢናም ከምዘለዉ፡ እዚ ፍልልያት እዚ ከኣ ነቲ ሃገራዊ ቃልሲ ዕንቅፋት ሽይኑ ከምዘሎ ካልኣ ርእሶታት ኣቅሪቦም።

ተጋደላይ ኣቡ ማሃኒድ ኣብዚ ከምልሰ ከሎ፡ እዚ ተርእዮታት እዚ ብሰንኪ ዘይግሉጽነት ምኻኑ፡ ብናይ ሓባር ሰራሕ ከኣ ከሰገር ከምዝክእል፡ ረብሓታት ናይ ውልቂ ኣወንዚፍና ንረብሓታት ውድባትና ከንሰርሕ ኢሉ።

ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ንማሕበረ ኮማይ ከመይ ትርእዮ ኣብ ዝብል ሕቶ ተጋደላይ ኣቡ ማሃኒድ፡ ንጥፈታትን መደባትን ማሕበረኮማት ኣገዳሲ ምኻኑ፡ ጀብሃ ከኣ ንከተበራብር ከምትጽዕር፡ ንኣብነት ማሕበር ሰብኣዊ መሰላት ኤርትራ ቆይሙ ኣሎ፡ እዚ ማሕበር እዚ ከኣ ምስ ማሕበራት ዓለም ርክብ ይገብር ከብል ገሊጹ።

ተሳተፍቲ ንተጋደላይ ኣቡ ማሃኒድ ናብ ብጽቱ ኣባላት ሃገራዊ ባይቶ ኤርትራ ንለውጥን ዲሞክራሲን መልካኸቲ ከብጸሓሎም፡ እዚ ከኣ እቲ ባይቶ ኣብ ማሊዝያ ዑደት ከገብር ወይ ከኣ ኣባላት መድረኽ ምሁራት ኤርትራዊያን ናብ ኣብ ሸወድን ዘሎ ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ባይቶ ኤርትራ ንለውጥን ዲሞክራሲን ዑደት ጌርም ምስ ሓለፍቲ ናይቲ ባይቶ ከዝተዩ፡ ኣመንጎኦም ከኣ ርክብ ከህሉ ዝብል ኔሩ።

ኣብቲ ርክብ ሓላፊ ሰልፊ ሃገር ንዲሞክራሲ ኤርትራ (ሓዲ) ደክቶር ኣሕመዲን ሳልሕ፡ ከምኡ ውን እሰታዝ ኣልሓሰን ኢብራሂም ሓላፊ ፋይናንስ ኣብ መድረኽ ምሁራት ኤርትራዊያን ሓላፊ መድረኽ ምሩቓት ኣብ ማሊዝያ ከምኡ ውን ኣባላት መድረኽ ምሁራትን ኣባላት ማሕበረ ኮም ተሳተፎም ጌርም። ኣብ መወዳእታ ተጋደላይ ሐሰን ኢድም ሐሰን ንተሳተፍቲ ኣመሰገኑ።

መግለጺ ብጋጣሚ አህጉራዊ መዓልቲ ደቂ-አንስትዮ።

፩መጋቢት አህጉራዊ መዓልቲ ደቂ-አንስትዮ ኢያ። ገሌ አንስታይት ዓንዲ ሂወትን ፍርቂ ሕብረተሰብን ኢያ። አብ ሂወት እታ ቀንዲ መሻርከቲ ኢያ። ብፍላይ አብታ ብሕልኸላኸ ዝመልአት ሂወት። ደቂ-አንስትዮ አብ መላእ ዓለም ከም መርሕቲ ሃገራትን ሓለፍት ፕሮግራማት ምዕባለ ብምኻን ዕዙዝ ተራ ከምዝተጻወታ፡ ንለውጢ አብቲ ዝተገብረ ቃልሲ ከአ ብደረጃ ዞባ ዝተርአዮ ተሳትፎ ንአብነት ደቂ አንስትዮ ሱዳን ትርግታ ህዝባዊ ማዕበል አባራሲረን አብ ጎደነታት ዝግበር ዝነበረ ሰለማዊ ሰልፊ ዝያዳ ከምዝብርታዕ ብምግባር ርኡይ አስተዋጽኦ ብምግባር ብግብሪ አብ ኩሉ መዳያት ተሳትፈን። አብ ኢትዮጵያ ውን ደቂ አንስትዮ አብ ዝተፈላለዩ ጽፍሒ ከሳብ ሚኒስተር ምክላኻል በጺሖን ኢያን።

ደቂ አንስትዮ ኤርትራ አብ ግዜ ሓርነታዊ ቻልሲ አብ ኩሉ መዳያት ከም ምስጢራዊ ስርሓት ከምዝተሳተፈት፡ አብ ውሽጢ ጸላኢ ዝግበር ዝነበረ ስርሓት ንምዕዋት አብ ምምስራት ፋዳኢን ዕዙዝ ተራ ከምዝተጻወተት፡ አብ ድፍዓት ከአ አብ ጎኒ ወዲ ኮይና ብረት ብምዕጣቕ አብ ዓለም መዳርግቲ ዘይብሉ ጅግንነት ፈጸመን። አሽሓት ደቂ አንስትዮ ኤርትራ ምእንቲ ሃገር ብጅግንነት ተሰዊዳን፡ ነአብነት ካብ ቀዳሞት ሰወአት ሰዓዲያ ሓሰንን አለም መስፍንን። ደቂ-አንስትዮ ኤርትራ ከሳብ ናጽነት ኤርትራ 24 ግንቦት 1991 ተሳትፍኡ ብቃላት ዝግለጽ ኣይኮነን። ጸላኢ ድሕሪ ወጽኦ ኤርትራ ሓር ምስ ወጸት ከም ኩሉ ህዝቢ ኤርትራዊት ጎል- አንስታይት ከአ ሓጎስ ወሰን ኣይነበርን። እዚ ሓጎስ እዚ ግን አብ ሓጺር ግዜ ናብ ሓዘን ተቐየሩ።

ኣደ ሰወእ፡ ሰይቲ ሰወ፡ ደቂ ሰወእ እቲ ዝተሓተ መሰል ውን ከረከቡ ኣይከአሉን። እቲ ስርዓት ነቲ ዝነበረ ቕስሊ ከይሓወዮ፡ ምስ ኩላን ጎርባብቲ ሃገራት ኩናት ብምጅማር ንህዝቢ ኤርትራ ቅሳነት ከለእዎ። ደቂ አንስትዮ ኤርትራ ካልኣይ ግዜ ናብ ስደት ከምርሓ ተገዲደን። አብ መንገዲ ከአ ካብ ደላሎን አሳገርቲን አብ ኢድ ነጋዶ ደቂ ሰባት ወዲቀን። ገሌኣን ከአ አብ ባሕርን ምድረ በዳ ሂወተን ሓሊፉ። አብ ግዜ ስርዓት ህግደፍ ደቂ አንስትዮ ኤርትራ ብዘይ ሕገ ተኣሲረን፡ አብ አብያተ ማእሰርቲ ዘለዉ

ሰብኡትን፡ ደቀን ንከይራያ ተኸልጺለን ኢያን፡ ንክበኸያ ውን ኣይተፈቐደለን። ትሕት ዕድመ ከይተረፋ ውን ብዘይ ገበን አብ ቤት ማእሰርቲ ተዳጊንን፡ ንአብነት ሲሃም ዓሊ ዓብዱ ከሳብ ሕጂ 20 ዓመት ዘይመልአት ንዓመታት ተኣሲራ ኣላ። እቲ ስርዓት ንደቂ አንስትዮ ኤርትራ መርወዪ ሽውሃቱ ከምዝገበረን ገሌኣን ውን ከምዝተዓመጸ ይፍለጥ። እዚ አብ ኤርትራ ሰልጣን ሓዙ ገበናት ዝፍጽም ዘሉ ስርዓት ንምእላይ ተሳትፎ ኩሉ ኤርትራዊ ይደሊ።

አብ ዝከሪ አህጉራዊ መዓልቲ ደቂ አንስትዮ አብ ኩሉ ማሕበረ ሰብ ዓለም ሃገራትን ማሕበራት ሰብኣዊ መሰላትን ደለይቲ ሰላምን ፍትሕን አብ ጉዳይ ሰብኣዊ መሰላት ኤርትራ ዓቢ ተራ ክህለወን ከምኡ ውን ኤርትራዊያን ደቂ አንስትዮ አብ ልዕሊኣን ዝፍጽም ዘሉ ገበናት ደው ክብል ብዝከኣለን ክሰርሓ፡ ካብቲ ምልካዊ ስርዓት ሓራ ንምውጻእ አብዚ ግበር ቃልሲ ነቲ ለውጢ ኪግርሓ ይግባእ።

አብ መወዳእታ ምእንቲ ሓርነትን ናጽነትን ዝተከፍለ ኩቡር ዋጋ ደቂ አንስትዮን ሓፈሻዊ ህዝቢ ኤርትራን ሓበን እና ተሰመዓና፡ ብሓባር አንጻር እቲ ዲክታቶራዊ ስርዓት ብምቅላስ ህላወናን ክብራትናን ክንመልስ፡ ሓራን ብልጽግትን ሃገር ክንውንን ሰላምን ረሀዋን ዘለዋ ስድራ ክትህሉ ኣለዋ፡ ምኽንያቱ ስድራ ቤታት መሰረት ሕብረተሰብ ሰለዝኮና። ደቂ አንስትዮ ኤርትራ አብቲ ንለውጢ ዝግበር ሰለማዊ ሰልፊ ብቀዳምነት ተሰሪዓን ነቲ ለውጢ ንክመርሓ ከም ቀደመን ክቡር ዋጋ ኪከፍላ ንላብ።

ቤት ጽሕፈት ጉዳይ ደቂ አንስትዮ ዴሰኪ ውደባ

ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ

፩መጋቢት 2020

ንምንታይ ቶጎሩባ ካብቲ ካልኣት ሰርሒታት ?

ንልዕሊ ሓምሳ ዓመታት ብርዕታት ብዘገባ ሰርሒት ቶጎሩባ ትርጉማን ጽሒፉ። ከምሉ ውን ብቀጻሊ ኣብ ሓፈሻዊን ናይ ውልቂ ሰባት ዝግበር ዘተ ትለዓል። ፍጻመ ቶጎሩባ ከኣ ዝያዳ ካብታ ፈጻሚት ኮሚተ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ኣብ ቀዳማይ ጉባኤ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ኣብ 1971 ዝተካየደ፡ 15 መጋቢት ሰርሒት ቶጎሩባ፡ መዓልቲ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ከትካውን ብምውሳኔ፡ ካብዚ ዕለት እዚ ጀሚሩ ህዝቢ ኤርትራን ሰራዊት ሓርነት ኤርትራን ን49 ዓመታት ምስ ከሉ ጸገማቱ ኣብዒሎማ ኣለዉ። ቅድሚኡ ቀዳሞት ሓርነታትን ነታ ፍጻመ ዝፈለገ ህዝቢ ኤርትራ ጥራይ ይዝከርዎ ኔሮም።

ኣብዚ ኩሉ ከፋልጦ ዝግበኦ፡ ሰርሒት ቶጎሩባ ናይ መጀመርታ ሰርሒት ኣመንጎ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራን ሰራዊት ጸላኢ ኢያ ነራ። ሸዑ ግዜ ጀጋኑ ሓርነታት ኤርትራ ኣጽዋር ኣይነበሮምን ብቁጽራ ውን ውሑዳት ነሮም። ሰራዊት መግዘእቲ ኢትዮጵያ ግን ምዕቡል ተዕሊምን ኣጽዋርን ኔሮም። ቅድሚ ሰርሒት ቶጎሩባ ግን ሰርሒት ፊደላዊን፡ ሓጺር ግጥማትን ምስ ፖሊሲ ካልኣትን ይካየድ ኔሩ። ሰርሒት ቶጎሩባ ግን ፍልይቲ ነራ። እዚኣ ሰርሒት እዚኣ ኣመንጎ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራን ሰራዊት መግዘእቲ ኢትዮጵያን ዝተካየደት ኮይና፡ ነታ ካብ ኮንጎ ፍሉይ ተዕሊም ወሲዳ ዝመጽአት ኣሃዱ ጸላኢ ንምጥቃዕ ኢዩ ። እቲ ኣብ ልዕሊ ጸላኢ ዝወረደ ከሳራ ንጎኒ ገዲፍና ኣብዛ ሰርሒት እዚኣ 18 ጀጋኑ ኣብቲ ግዜ ንከፍል ከለና፡ ሰውራ ኤርትራ ምስ ወሕዲ ሰብ ከምዚ የጋጥማ ዓቢ ከሳራ ኢዩ።

ካልእ ሰርሒት ቶጎሩባ ኣብ ሰለስተ መቐቐልና ከንርእዎ ንክእል፡

ቀዳማይ፡ ናይ ሓባር ዝኮሪ ኮይና፡ እዚ ከኣ ሰባት ታእሪኽም ዝከከሩ ኣጋጣሚ ኢዩ። ብእኩ ይኩን ብወልቂ እቲ ዝኮሪ ኣሎ። ኣብዚ ከንሰማማይ ወይ ከኣ ከይንሰማማዕ ንክእል ኢና ግን ዝኮሪ ቶጎሩባ ከምቲ ካልእ ጉዳያት ዕሸሽ ከንብላ ኣይንክእልን ኢና። ንዝኮሪ ቶጎሩባ ዕሸሽ ምባል ተእሪኽ ምርሳዕ ኢዩ። ሰርሒት ቶጎሩባ ብዓይኒ ፕሎቲካ ንርእዮ ከለና ቅድሚ ፍልልያት ኢያ ኔራ። ኣብ ሰብኣዊን ማሕበራዊን እንተ ርኢና ውን ሬሳታት ሰወኣትና ኣብ ዝበዝሐ ከተማታት ኤርትራ ተሰቂሉ ኢዩ።

ካልኣይ፡ - ሰርሒት ቶጎሩባ ነጥቢ መቐይሮ ኣመንጎ ቅድሚኣን ድሕሪኣን ዝነበረ ኢዩ። እቲ ቅድሚኣ ዝነበረ ምስቲ ድሕሪኣ ዝነበረ ኣይመሳሰልን ኢዩ። ብወገን ህዝባዊ ተባብሮታት እንተ ርኢና፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ገጠርን ከተማን ዝነበረ ምስ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ብምካን ሓድነቱ ኣትሪፍ። ኣብ ዜናዊ መዳይ እንተ

ርኢና ውን ተጎሩባ ኣብ ማላእ ኤርትራን ዞባናን ተሰሚዖ ኣብ ራድዮ ደምጺ ዓረብ ኣብ ካይሮ ቶቻሊሓ።

ኣብ ወተሃደራዊ መዳይ ክልተ ፍጻሜታት ኣጋጢሙ፡ እቲ ቀዳማይ ቁጽሪ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ወሲኩ ምኽንያቱ ብዝሓት መንእሰያት ሰለተሰለፉ። ሰለዚ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ብማእከልነት ሰወእ ዑመር ዳመር መደበር ታዕሊም ኸፊቱ። ካብ ሰርያ ዝተመረቐት ቀዳምቲ ዙር ሓዲሽ ኣጽዋር ዓጢቃ። ንመጀመርታ ግዜ ኣብ ሜዳ ኤርትራ 60 ከላሺን ኮፍ ኣትዮን። እዚ ከኣ ምስቲ ኣቡ ዓሻራን ኣቡ ኸምሳን ዝበሃል ዓይነት ብረት ሓዲሽ ተርእዮ ኔሩ።

ሳልሳይ፡- ተጎሩባ ኣብ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ርእሰምትእምማን ፈጠራ። ሰራዊት መግዘእቲ ኢትዮጵያ ብታዕሊም፡ ብዝሒ፡ ኣጽዋር ምስ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ዝዳረግ ኣይነበረን። ሰራዊት ጸላኢ ከም ጀግንነት ሓሲቦማ ደፋዕ ከይሓዙ ደው ኢሎም ዝተከሱ ብዝሓት ምኩሓት ኔሮሙ። ኣብዚኣ ሰርሒት እዚኣ ግን ብጾቶም ብጀጋኑ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ይረግፉ ስም ረእይዎም ኣብ መሬት ቦጥ ክብሉ ተራሊዮም።

ኣብ መወዳእታ፡ ካብዚ ኩሉ ታእሪኽ ጀግንነትን ቃልሰን እንታይ ከንማሃር ንክእል፡ ኣብ ቅድሚና ዲኪታቶር ምዕቡል ዘመን ተገቲሩ ከሎ? እቲ ቀዳማይ ነጥቢ፡ ኣዳል፡ ሓማል፡ ተጎሩባን ካልኣት ናይ ሓባር ታእሪኽ፡ ከምቲ ካልእ ለሚሱ ዘሎ ኣይለመሳን፡ ኣብ ዝከሪና ኣብነት ኮይነን ይዝከራ ኣለዎ።

ንሕና ኤርትራዊያን ንሕበነሉ ታእሪኽ ናይ ሓባር ኣለና። ዝበዝሑ ማሕበረሰብ ዓለም ከምዚ ናትና ዝሕበነሉ ታእሪኽ የብሉምን። እዚ ታእሪኽ እዚ ይዕብ ይንኣሰ ናትና ኢዩ። በዚ ዘለና ታእሪኽ ከንሕበን ብዙሕ ይገድለና። ንልዕሊ 30 ዓመት ነዚ ታእሪኽ እዚ ከድምስሰ ሒኽ ዝብል ምልካዊ ስርዓት ኣብ ቅድሚና ተገቲሩ ኣሎ። ሰለዚ ነዚ ታእሪኽ እዚ ከይጠፍእ ንዝከር ንደቂና ነውርሎ።

ሎሚ ንሕና ካብቶም ቅድሚና ኣብ ተጎሩባን ካልኣት ሰርሒታትን ዝተሳተፉ ዝሓሸ ዕድላት ከለና እቲ ንሶም ወንዮሙ ዝነበሩ ኔሕ፡ ሓባን ሰኢና ኣለና። ንሕና ኣብ ትምህርቲ፡ ሃብቲ፡ ፈንጠዝያ፡ ካልእ ካብኣቶም ዝሓሸ ዕድላት ኣለና። ንሶም ዘይረከብም ካብታ ዓቢ ቤት ማእሰርቲ ተቐዶራ ዘላ ኤርትራ ወጻኢ ዘለና ንሕና ንረከቦ ኣለና። ሰለዚ ወላ ሓደ ካብ ምእቲ ካብቲ ንሶም ዝሰርሕዎ ኪንሰርሕ ኣይከእልናን። ዝለዚ ኣብ ልዕሊቲ ንኤርትራ ጅሆ ሒዘዎ ዘሎ ምልካዊ ስርዓት ከንዕወት ንሕን ሓባን የድለና ኣሎ።